

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב
עורך: מנחם ברוד

יש חדש

ההתוועדות המרכזית

ועד כפר חב"ד מזמין את הציבור להתוועדות המרכזית של חג הגאולה, ביום שלישי, י"ט בכסלו, בשעה 8 בערב, בבית הכנסת 'בית מנחם' בכפר חב"ד. בין האורחים הרב מרדכי פרקש, שליח חב"ד ברדמונד, וושינגטון. תזמורתו של ר' משה (מונה) רוזנבלום, הזמיר החסידי ר' מוטי שטיינמץ, ור' נומאל הרוש עם מקהלת חסידי חב"ד.

שבוע של אירועי ענק

שבוע של אירועים גדולים ויריד ספרים ענק ייפתח אי"ה בבנייני האומה בירושלים במוצאי שבת זז. האירועים לגברים: במוצאי שבת, ט"ז בכסלו, ב' 19:30 עד 1 אחר חצות. בימי ראשון ושני, י"ז-י"ח בכסלו, מ' 10 בבוקר ועד 1 אחר חצות. לנשים: ביום שלישי, י"ט בכסלו, באותן שעות. פרטים על כל התכניות באתר 19kisleve.co.il.

לנצח כל רגע

בבנייני האומה גם יושק הספר החדש לנצח כל רגע מחדש, של הד"ר יחיאל הררי, על חייו ושיטתו של בעל התניא. האירוע לגברים ביום ראשון, בשעה 5:30 בערב, בהשתתפות הרב עופר גיסין, הד"ר ברוך כהנא, הרב יצחק ערד והאמן גילי שושן. לנשים ביום שלישי, בשעה 5:30 בערב, בהשתתפות הפרופ' חביבה פדיה, רחל ויילר, הרב מיכי יוספי והד"ר יקיר קאופמן. ההשתתפות בהרשמה מראש באתר 19kisleve.co.il.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארבע אילת ניויורק

4:13	4:21	4:18	4:04	4:14	4:00
כניסת השבת					
5:15	5:19	5:18	5:14	5:16	5:15
צאת השבת					

336 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שלוחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
טל' 072-2770100 • פקס' 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

כל יהודי זקוק לחסידות

עדיין קיימת תפיסה שהחסידות היא עניין 'רגשי', והיא נחוצה למי שאינם מסתפקים בשכלתנות אלא זקוקים גם ל'רגש'. האומנם?



אור החסידות לכל יהודי. רגש ושכל, שמחה ועומק (צילום: ישראל בליזובסקי)

תקופתנו מתאפיינת בה' תעניינות גוברת והולכת בעולמה של החסידות. ספרי חסידות נחשפים מן המ' דפים. רעיונותיה של החסידות מתפשטים בחלקים רחבים של העם. ההווי של החסידות - אמרות, ניגונים וכדומה - נעשה נחלת הרבים. אך עדיין קיימת תפיסה שהחסידות היא עניין 'רגשי', והיא נחוצה למי שאינם מסתפקים בשכלתנות אלא זקוקים גם ל'רגש'.

תלמידי הבעש"ט היו כולם גאוני עולם, צדיקים, שעמדו בדרגה רוחנית גבוהה ביותר. אם דבקו בו, סימן שהבעש"ט העניק להם דבר מה מעבר להרמת רוחם של יהודים פשוטים.

רבי שניאורזלמן מלאדי, בעל התניא, מייסד חסידות חב"ד, לא היה יהודי פשוט ועממי. עוד בהיותו נער נודע כגאון אדיר, ובהיותו בחור צעיר כבר התרכזה סביבו חבורת תלמידים איכותית ביותר. מה משך אותו אל החסידות? ברור אפוא שהחסידות הביאה עמה בשורה רוחנית גדולה גם לתלמידי חכמים ולאנשי מעלה.

שכל ועומק

באותה מידה לא נכון להכניס את החסידות לקטגוריה של 'רגש'. אכן, יש בה המון רגש, שמחה, התלהבות, דבקות, אהבה וכו', אבל לא פחות מזה יש בה שכל ועומק רעיוני. תורת החסידות מעניקה מבט פנימי ומעמיק יותר על כל עולמה של היהדות. הסבריה המעמיקים והמופלאים שופכים אור חדש על כל סוגיה בתורה, ונותנים משמעות אחרת לחיי התורה והמצוות.

החסידות נועדה לכל יהודי. היא מאירה את חייו ומאפשרת לו לעבוד את בוראו מתוך הבנה מעמיקה יותר ומתוך שמחה והתלהבות. נשמח אפוא בחג הגאולה י"ט בכסלו ונאחל איש לרעהו בברכה החסידיית המקובלת: "חג שמח! לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תיכתבו ותיחתמו".

מבחינה מסוימת יש כאן גלגול של תפיסה שגויה אחרת, שהתקבעה בעבר, בין השאר בעקבות חוקרים שלא ידעו לרדת לעומקם של דברים. הללו סברו שהחסידות נועדה בעבור היהודים הפשוטים, אנשי העמל. לתפיסתם, החסידות באה לרומם את רוחם, ולתת להם הרגשה שגם הם יכולים להיות חלק מחיי היהדות.

מי היו תלמידי הבעש"ט

שתי התפיסות האלה מבטאות התייחסות שטחית למהפכה שהוללה החסידות. אין ספק שהחסידות הצילה את המוני העם, שנדחו לשוליים. ביניהם היו רבים שהיו עמי הארץ ולא מצאו את מקומם בבתי המדרש, ואילו תלמידי החכמים לא עשו מאמץ לקרבם אליהם. החל להתפתח תהליך שבו נדחקו היהודים הללו אל חיק הגויים, איכרים ובעלי מלאכה כמותם, שעמם מצאו שפה משותפת.

הבעל"ש טוב פעל להחזיר את היהודים הפשוטים הללו אל חיק היהדות. הוא חבריו ותלמידיו לימדו אותם כי בעיני ה' יקרה גם תפילה של יהודי פשוט, הנאמרת בלב חם. החסידות נתנה משמעות לא רק ללימוד התורה, אלא גם לקיום מצוות של איש פשוט, למעשי צדקה וחסד ולאהבת ישראל.

כל זה נכון, אבל באותה שעה חוללה החסידות מהפך גם בקרב השכבה הלמדנית. דיי לראות מי היו תלמידי הבעש"ט, כדי להבין שסביב הבעש"ט לא הסתופפו יהודים פשוטים בלבד.

הערך האמיתי של ארץ ישראל

עקיבא שבכרפי הים, בערים החשובות, קוראים למעה 'קשיטה', שכן המטבעות האלה שימשו גם תכשיטים.

ערך רגשי

מכאן שהשווי הכספי אינו בעל משמעות כמו ההתייחסות הרגשית אל המטבע. מכיוון שהארץ הייתה יקרה ליעקב אבינו, ביקש לשלם עליה במטבעות המשמשים קישוטים ותכשיטים, אף שערך הממשי מועט. לכן התורה מציינת שהוא שילם ב'קשיטה', אף שזה מטבע בעל ערך נמוך. כך ביטא את אהבת הארץ.

לעומת זה, בעיני שכם הייתה הרכישה בזבוז. הוא לא הבין לשם מה יעקב רוכש נחלה שלא יתגורר בה, ועוד משלם במטבעות המעידים על יוקרת הנכס בעיניו. לכן אמר לדינה: "אביך, בחלקת שדה קטנה, כמה ממון בזבוז". אלא שבעיני יעקב היה לקרקע ערך רגשי לא ישוער, ואותו ביטא באמצעות הקנייה והתשלום ב'קשיטה'.

(לקוטי שיחות, כרך כה, עמ' 177)

אמרת השבוע

החסידות מוסיפה

בשנת תרס"ב שיגר אדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש איגרת לקראת חג הגאולה י"ט בכסלו, ובה כתב על החג: "החג אשר פדה בשלום נפשנו ואור וחיות נפשנו ניתן לנו. היום הזה הוא ראש השנה לדא"ח (=דברי אלוקים חיים), אשר הנחילנו אבותינו הקדושים".

כשהגיעה האיגרת לוויילנה התאספו החסידים בעיר להתוועדות גדולה בבית הכנסת אפאטוב. בעיר התגורר רב, שנהג להקל בכמה ענייני הלכה, והוא לעג לחסידים באוזני הגאון רבי חיים עוזר גרודזנסקי, באמרו: "במשנה נזכרו ארבעה ראשי שנה, ואילו החסידים הוסיפו ראש שנה חמישי".

השיב הגאון בשנינות: "אצלם מתווסף ואצלנו פוחת" (רמז לקולות של אותו רב בענייני הלכה).

פתגם חסידי

"רבנו הזקן, במסירות נפשו במאסר, פעל שכל מי שילמד את ספרו התניא – תניא' אותיות 'איתן' – יתעורר האיתן שבנשמתו, ויפעל בו התחזקות בעבודת השם יתברך" (ה'צמח צדק)

הסכום שבו נקנה השדה, שאינו גבוה במיוחד? ושאלה כללית המרחפת מעל הסיפור כולו: לשם מה רכש יעקב אבינו את הנחלה בשכם, והלוא לא התכוון להשתקע בה, אלא להמשיך במסעו לביתו של יצחק אביו, כפי שאכן עשה, אחרי ששהה במקום שישה חודשים בלבד.

לעסקת הנדל"ן הזו כבר קדמה עסקת המכירה של מערת המכפלה שבחברון לסבו של יעקב, אברהם אבינו. שם זו הייתה רכישה לצורך אחזת קבר, ולכן שילם אברהם סכום גבוה. אך כאן הרכישה לא הייתה לצורך שימוש בקרקע, אלא מתוך מניע נפשי שנבע מיעקב אבינו.

לשלם בקישוטים

ההסבר: שכם הייתה תחנתו הראשונה של יעקב בארץ כנען לאחר היעדרותו רבת השנים. סוף־סוף חזר אל הארץ המובטחת, שעליה אמר הקב"ה: "לָךְ אֶתְנָנָהּ, וְלִזְרְעָךָ עַד עוֹלָם" (וְהַשְׁבִּיתֶךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת).

התורה מדגישה שיעקב אבינו שילם מאה קשיטה, שכן בחז"ל מצאנו שהמילה 'קשיטה' היא מלשון קישוט. גם רש"י מציין בשם רבי

בבואו של יעקב לשכם קנה את חלקת השדה שעליה התיישב, כפי שהתורה מספרת: "וַיִּקֶן אֶת חֲלֻקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה שָׁם אֶהְלוּ מִיַּד בְּנֵי חַמּוֹר אֲבִי שָׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׁיטָה". רש"י מפרש ש'קשיטה' היא "מעה", ומוסיף: "אמר רבי עקיבא: כשהלכתי לכרפי הים, היו קורין למעה קשיטה". אך כאן מתעוררת שאלה פשוטה: עשרים מעה הם שקל אחד, ולפי זה מאה קשיטה שווים חמישה שקלים. מדוע אפוא בוחרת התורה להשתמש במושג חדש ובלתי־מוכר ("מאה קשיטה") במקום ב"חמישה שקלים"?

בהמשך הדברים, כאשר התרחשה פרשת שכם בן חמור ודינה, מספרת התורה ששכם ניסה לשכנעה – "וַיִּדְבֹר עַל לֵב הַנְּעָרָה", ורש"י מפרש: "דברים המתיישבים על הלב: ראי, אביך, בחלקת שדה קטנה, כמה ממון בזבוז". אך אם סכום הרכישה היה מאה מעה, אין זה סכום גבוה כל עיקר!

למה לקנות?

זאת ועוד: לשם מה התורה טורחת לספר לנו על

מן המעיין

לימוד חסידות | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

האמת פותחת

תורת החסידות פותחת שערי בינה ומאפשרת להשיג את ההשגות העמוקות ביותר במחש ממש. צריך רק לרצות באמת ולהתייגע באמת. האמת היא המפתח הפותח את כל מנעולי ההשכלה.

(ליקוטי דיבורים)

חסידות כנגלה

לימוד החסידות צריך להיות לימוד מסודר, כלימוד סוגיה כנגלה שבתורה. תחילה צריכים ללמוד את המאמרים המובנים גם למתחילים. אחרי לימוד פרק אחד יש לחזור עליו פעם ושתים, ולהיות בקיאים בו. אחרי סיום המאמר יש לחזור עליו כמה פעמים, עד אשר השכלת העניין של המאמר נקלטת היטב במוח.

(אגרות קודש)

לצייר בנפש

הרבי מהר"ש מליובאוויטש אמר לבנו, הרבי הרש"ב, ביחידות: יש ללמוד חסידות בהבנה של גמרא ובהרגשה של ציור. כל עניין שלומדים יש לציירו בכוחות הנפש וחושיה.

שהמאמר ילמד אותך

הרבי הרש"ב אמר לבנו, הרבי הריי"צ: מי שלומד שלושים מאמרים למגרט, למד שלושים מאמרים. מי שלומד מאמר אחד שלושים פעמים

בעיני – המאמר לימד אותנו. והרי זו תכליתו של הלימוד.

אוויר גן עדן

כאשר מתעמקים בהשגה עיונית בעניין של חסידות, חשים באוויר גן עדן.

(הרבי הריי"צ מליובאוויטש)

ענוה שלא במקומה

הגמרא (גיטין נ"א) אומרת: "ענוותנותו של רבי זכריה בן אבקולס החריבה את ביתנו". זוהי ענוותנותו של האומר: "מי אנוכי שאלמד חסידות?". צריך להיות בבחינת "ויגבה ליבו בדרכי ה'" (דברי הימים ב', י"ז).

(אוהלי ליובאוויטש)

שכל ואמונה

על דבר שאפשר להשיגו בשכל אין להשתמש באמונה ולהאמין שכך הדבר; יש להבינו בהשגה השכלית.

(לקוטי דיבורים)

התעלות באמונה

ככל שאדם מבין יותר באור ובחיות האלוקית המושגים בשכל, הוא מתעלה באמונה ומגיע לידיעת הפלאות האלוקות, שאינה ניתנת להשגה שכלית. אמונה טהורה זו מחזקת אותו בכל ענייניו.

(ספר המאמרים קונטרסים)

דין תורה בלילה

קול לימודו התגנן בדממת הליל. הוא ישב לבדו בחדר הצדדי של בית הכנסת והיה שקוע בלימודו. ופתאום שמע קול קורא בשמו. הוא הסב את פניו לאחור, והופתע לראות מולו את ר' ראובן בעלישם, מחשובי הקהילה, המכונה 'בעל שם' בשל עיסוקו במתן סגולות ו'לחישות' לרפואה.

"אתה נדרש לדין תורה באולם בית הכנסת", אמר לו. למשמע הדברים הלם ליבו בפראות. אם ר' ראובן מזמן אותו לדין תורה – יש דברים בגו. אך על מה ולמה דין תורה? מי תובע אותו?

ביד רועדת סגר את הספר שבו למד, ופסע אחרי ר' ראובן בעלישם אל בית הדין.

הוא ראה שלושה דיינים ישובים סמוך לכותל הדרומי של בית הכנסת. הם היו עטופי טליתות. במרחק מה מהם ניצבו שלוש דמויות לבושות לבן. אלה היו שלושה זקנים הדורי צורה, שפניהם מפיקות טוהר וקדושה שלא מן העולם הזה.

כשנכנס, סימן אב בית הדין לשלושת הקונים להתקרב. גם ר' ראובן בעלי שם הוביל אותו לעבר שולחן הדיינים. דממה שררה בהיכל. אב בית הדין, שישב באמצע השולחן, רכן מעט קדימה ופנה אל הנתבע:

"אתה נתבע לדין תורה עליידי השלושה האלה", החווה באצבעו לעבר שלושת הזקנים. "אלה שלושת המפרשים המובהקים של התורה – רש"י, רבי אברהם אבן עזרא והרמב"ן. הם תובעים אותך לדין תורה מפני שלטענתם אתה מבקש להפקיע מהם את זכות זיכוי הרבים, כאשר המוני בני ישראל לומדים את פירושיהם על התורה. שכן אתה, בפירוש שחיברת, כללת את שלושת הפירושים גם יחד, ומעתה יעיינו הלומדים בפירושך ולא יזדקקו עוד לפירושיהם של שלושת התובעים".

דממה כבדה נתלתה בחלל בית הכנסת. הנתבע פרץ בבכי נרגש. "אשרוף את כל מה שכתבת... אשמיד את פירושי, ולא אתחרה בפירושם של התובעים!", אמר וקולו נשנק.

למשמע דבריו ניגשו אליו שלושת התובעים, הניחו את ידיהם על ראשו ובירכוהו בחום שיצליח בלימודו ויזכה לחדש חידושי תורה ודרכי עבודה בעבודת השם יתברך. "אלפי ורבבות מישראל, בכל הדורות, עד

ביאת גואל צדק, ילכו לאורךך!", איחלו לו.

שטוף זיעה התעורר שניאורזלמן משנתו. זה היה חלום! אבל החלום הזה גרם לו סערת נפש גדולה. הוא החליט להתענות ולשקול היטב את הדבר.

בן עשר בלבד היה שניאורזלמן,

שנודע לימים כאדמו"ר הזקן, מייסד חסידות חב"ד ומחבר ספר התניא. על אף שנותיו הצעירות כבר ניכרו בו כישרונות עליליים, והוא נחשב גאון עצום ובקי בכל חדרי התורה.

כבר בהיותו בן חמש שנים הרגיש ששערי התורה נפתחים לפניו. הסוגיות הסבוכות ביותר היו נהירות לו, על כל פרטיהן, עד שלא נזקק

מאת מנחם ברוד

לומדים גאולה

גילוי סודות התורה

ידעת התורה תגיע בימות המשיח לרמה חדשה לגמרי. הרמב"ם אומר (הלכות תשובה פרק ט, הלכה ב): "באותם הימים תרבה הדעה והחכמה והאמת... שאותו המלך שיעמוד מזרע דוד, בעל חכמה יהיה יותר משלמה, ונביא גדול הוא קרוב למשה רבנו, ולפיכך ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה'". גם בסוף ספרו אומר הרמב"ם, שבימות המשיח "יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים".

חז"ל ייסדו עניין זה על הפסוק (ישעיה נאד) "כי תורה מאיתי תצא", שנאמר בתוך ייעודי הגאולה. וכלשון המדרש (ויקרא רבה פרשה יגג): "תורה חדשה מאיתי תצא, חידוש תורה מאתי תצא". או כפי שנאמר בילקוט שמעוני (ישעיה רמז תכט): "עתיד הקב"ה להיות יושב... ודורש תורה חדשה שעתיד ליתן עליידי משיח". מכל זה עולה שבימות המשיח תהיה התגלות עצומה של חכמת התורה, עד שהיא תיחשב "תורה חדשה".

מניין החידושים?

ה'תורה חדשה' שתגלה עליידי המשיח מתחלקת לשני חלקים: א) גילוי סודות התורה. כיום אנו לומדים את חלקה הגלוי של התורה, וההשגה שיש לנו בסודותיה ובצפונותיה מזערית. בימות המשיח יתגלו בשפע סודותיה הפנימיים של התורה, ולכן היא תיחשב "תורה חדשה". ב) חידושים ושינויים גם בהלכות התורה. המדרש מתאר כיצד נאכל את שור הבר והלוייתן: "כיצד הם נשחטים? בהמות (=שור הבר) נותץ ללווייתן בקרניו וקורעו, ולווייתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו". שואל המדרש: "זו היא שחיטה כשרה!?" והוא משיב שאז ינתן "חידוש תורה", שעליו שחיטה כזאת תהיה כשרה.

אלא שכאן נשאלת שאלה גדולה: אחד מעיקרי הדת הוא, שהתורה "אין לה לא שינוי ולא גירעון ולא תוספת", ואפילו נביא אינו רשאי לחדש דברים בתורה, שכן "התורה לא בשמים היא". איך ייתכן אפוא שיתגלו חידושים גדולים כליכך בתורה, שלעומתם התורה שלנו היא מעוטת ערך, וכמאמר המדרש (קהלת רבה פרשה יאח): "תורה שאדם למד בעולם הזה, הבל היא לפני תורתו של משיח"? ובמיוחד קשה להבין איך ישתנו אז הלכות שחיטה, עד ששחיטה עליידי לווייתן תהיה כשרה!?

לא מן השמים

התשובה על שאלה זו מבהירה ומעמיקה את תפקידו של המשיח. בדברי חז"ל והרמב"ם מודגש תמיד שה'תורה חדשה' תתגלה עליידי המשיח דווקא. לא יהיה זה כפי שהיה במתן תורה, כאשר הקב"ה נתן בעצמו את התורה לעם ישראל, אלא ה'תורה חדשה' – אף שהיא באה מאת הקב"ה – תינתן עליידי המשיח דווקא. מדוע זה חשוב כליכך? מפני שאכן התורה "לא בשמים היא". כל החידושים והגילויים שהקב"ה רוצה לגלות בתורה צריכים לבוא עליידי אדם דווקא, בשר ודם, בעולם הזה – המשיח.

המשיח יגלה 'תורה חדשה', כמו כל יהודי הלומד תורה, שהוא רשאי לחדש בה. עליידי יגיעתו בתורה, הוא מגלה ומוציא מתוך התורה דברים חדשים. המשיח יצליח להוציא מתוך התורה גם חלקים שהיו נסתרים ונעלמים לגמרי, עד שהתגלותם נחשבת 'תורה חדשה'. אך הוא יגלה תורה זו לא רק מתוך כוחו הנבואי, אלא מתוך שכלו וחכמתו, ככל 'תלמיד ותיק' שלומד תורה ומחדש בה.

גם השינוי בהלכות התורה, כמו בעניין שחיטת שור הבר עליידי הלווייתן, יהיה עליידי כללי התורה. אלא שבמציאות שתהיה אז, יגלה המשיח שדיני שחיטה אינם חלים על שחיטה זו, ולכן היא מותרת. וכך זו תהיה 'תורה חדשה', ועם זה, היא תבוא מתוך התורה שניתנה בהר סיני (ראה בהרחבה ספר השיחות תנש"א כרך ב, עמ' 566 ואילך).

כלל למאמץ בלימודו. באותה עת כבר החל לגבש במוחו את העיקרון היסודי, שבהמשך יעמוד בבסיס חיבורו הגדול – ספר התניא, והוא שבכל יהודי מתקיימות שתי נפשות נבדלות – נפש בהמית ונפש אלוקית.

הרעיון, המבוסס על הפסוק מספר איוב "ונשמות אני עשיתי", העסיק מאוד את שניאורזלמן הצעיר, והוא פיתח אותו לכדי תורת הדרכה סדורה בעבודת השם, ולפיה שתי הנפשות נאבקות בקרבו של כל אדם על השליטה בהווייתו, כאשר הנפש האלוקית שואפת לדבוק בקב"ה, ואילו הנפש הבהמית נמשכת לענייני העולם הזה. תפקידו של האדם להכפיף את הנפש הבהמית לקדושה, ולגייס גם אותה לעבודת ה'.

הוא הוגיע את מוחו במחשבות ובדיונים בסוגיה זו. "איך ייתכנו הבדלים מהותיים כאלה בין הנפשות, והלוא הפסוק מדבר על שתיהן בשווה – 'ונשמות אני עשיתי'?", שאל את עצמו. לימים הבין ששתי הנפשות הן בעלות מערכת זהה של כלי תבונה ורגש, אלא שכוחות השכל והרגש של הנפש האלוקית מופנים לקדושה, ואילו אותם כוחות ממש של הנפש הבהמית מחפשים את תענוגות העולם הזה.

בהיותו בן שמונה החל לשקוד על חיבור מופלא על התורה, שהיה בלול משלושת הפירושים של רש"י, אבן עזרא ורמב"ן. ימים רבים שקד על כתיבת חיבורו, וסוף־סוף זכה לראות בהשלמתו. אלא שהלילה הדרמטי הזה מעמיד סימן שאלה כבד על יצירתו; האם חלומות שואו ידברו או שזה חלום שיש לקבלו כמסר משמים.

במשך כל היום כולו, בעודו שרוי בתענית, התהלך נסער מהחלום. הוא לא הצליח להגיע לכלל החלטה והתחבט קשות.

בלילה שב החלום ונשנה לפרטיו. הוא הקיץ שוב נסער ונרגש, ועדיין תהה מה עליו לעשות.

כשהחלום חזר ונשנה בפעם השלישית החליט הילד שיש לקיימו עד תום. בבוקר לקח את ערכת הכתבים המפוארת, שהכילה את פירושו לתורה. ביד נחושה נטל את חבילת הניירות והשליך אותה אל תוך האח הבווערת.

במבט כלה הביט בלשונות האש המלחכות את אוצר חידושי. כעבור רגע ניתק באחת מן התנור, ובצעדים מאושישים שב ללימודו, בתחושה כי עשה את המעשה הנכון ופרק אבן מעל ליבו.

סודו של 'ניגון הניגונים'

בראשון לציון, והבן המשיך את לימודי הנגינה בקונסרבטוריון תל-אביב. בהיותו בן שש-עשרה השתתף בתחרות בין-לאומית לנגינה בחלילית. המפנה בחייו התחיל קודם לכן, סמוך לבר-המצווה שלו. יד ההשגחה הפגישה בין אביו ובין הרב יצחק גרוזמן, שליח חב"ד בעיר. "הם קבעו שאחרי בר-המצווה שלי אלמד תורה עם הרב משה גרוזמן. נמשכתי מאוד לעולם שנפתח לפניי, ובמיוחד נשאבתי ללימוד החסידות", הוא מספר. כשביקר בישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד, נשבה בקסמה. "החלטתי שזה מקומי".

ספר שלם על ניגון אחד? - למוזיקאי ר' לב לייבמן התשובה ברורה. בימים האלה הוציא את ספרו השלישי - 'ארבע בבות' שמו - העוסק כולו בניגון המיוחד שחיבר רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל התניא. "זה 'ניגון הניגונים' של אדמו"ר הזקן", הוא מסביר. "במהלך העבודה מצאתי ביאורים מופלאים, מוזיקולוגים שכתבו בהתפעלות על הניגון הזה, ושלא סיפורים הממחישים את סגולתו הנדירה. הניגון הזה זכה לביאור הארוך, המפורט והעמוק ביותר שנמצא ליצירה מוזיקלית, לא רק בספרות חב"ד אלא במקורות יהודיים בכלל".

העומק של המוזיקה

ומה על הכישרון המוזיקלי? - "דווקא בישיבה מצאתי את העומק האמיתי של עולם המוזיקה, המוצג במאמרי חסידות רבים", אומר לב. "אחרי שמונה שנים בישיבה התחתנתי והתחלתי לעסוק בריכוז החומר במקורות על המוזיקה. הוצאתי את ספרי הראשון, 'נגינה לאור החסידות', ואחריו ספר שני, 'לנגן בהיכלו', על הפן המוזיקלי של בית המקדש".

לב נולד במוסקווה, לאב מהנדס אלקטרוניקה ואם רופאת עיניים. "לא ידעתי מאומה על יהדות, ולא ידעתי מה זה יהודי", הוא מספר. "פה ושם נגענו ביהדות. גרנו בקרבת בית הכנסת 'מרינה רושצ'ה', ואבי היה מבקר שם מדי פעם בפעם. עד היום חוקק בזיכרוני סדר פסח ציבורי שנערך בשנת תשמ"ט".

מוזיקה במקורות

כישורו המוזיקלי המיוחד נתגלה כבר בהיותו ילד בן חמש, והוריו שלחו אותו למורה פרטי. כעבור שנה המליץ המורה לשלוח אותו ללמוד בקונסרבטוריון למוזיקה, ושם עשה חיל. בהיותו בן שמונה עלתה המשפחה לארץ, התיישבה

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

איך עונים 'קדושה'

שאלה: כיצד צריכה תנוחת הגוף להיות בזמן עניית 'קדושה'?

תשובה: (א) יש לכוון את הרגליים זו אצל זו, כאילו הן רגל אחת, כמו בשעת תפילת שמונה-עשרה ('עמידה'), כדי להידמות למלאכים, שנאמר בהם ('יחזקאל א,ז) "ורגליהם רגל ישרה", שכן בשעה שהמלאכים אומרים קדושה, הם מקדישים ברגל ישרה. וטוב לעמוד כך עד שיסיים הש"ץ "האל הקדוש".

(ב) בזמן אמירת "קדוש, קדוש, קדוש" נוהגים לשאת את העיניים למרום. על-פי האר"י, בעל התניא ומנהג הספרדים טוב לעצום אותן אז (ולפי המשנה ברורה אפשר להשאירן פקוחות).

(ג) מרימים את הגוף ונושאים אותו מן הקרקע.

ואמרו במדרש: "ובשתיים יעופף" (ישעיה ו,ב). פסוק לפני "קדוש": "מכאן תיקנו שיעוף אדם על רגליו ויגביה עקביו וגופו שלוש פעמים", היינו בכל פעם שאומר "קדוש". לדעת השל"ה ירים את גופו ועקביו למעלה גם באמירת 'ברוך' ו'מלוך', וכך נפוץ ברוב העדות, אך בכף החיים כתב שעל-פי קבלה אין לדלג אלא ב'קדוש' בלבד (וכך נהג הרבי מליובאוויטש ברוב הקדושות).

(ד) יש הנוהגים שבאמירת "וקרא זה" פונים לימינם, ו"אל זה" לשמאלם, כעין נטילת רשות לפני אמירת 'קדוש'. אבל מנהג זה לא נזכר בפוסקים ובמקובלים, ולא פשט בכל מקום, וגם הרבי לא נהג כן.

מקורות: שו"ע או"ח סי' צה ס"ד וסי' קכה סי' ב' ונו"כ, שו"ע אדה"ז, משנ"ב, ערוה"ש, כף החיים, ילקוט יוסף ומנהג ישראל תורה"ש, ושי"ן.



ספר הניגון. ר' לב לייבמן (צילום: ברלה שינר) חב"ד מושתתים על עשרת הניגונים שלו".

זכות גדולה

ספרו החדש חושף את העומק שמאחורי ניגון 'ארבע בבות', המכוון כנגד ארבעת העולמות הרוחניים - אצילות, בריאה, יצירה, עשייה. "ידיד אמר לי שבעקבות הספר הוא שומע את הניגון אחרת לגמרי, ושזו הייתה הזדמנות ראשונה להיחשף לעולמות שמאחורי הצלילים", הוא אומר ומסכם: "אני רואה בעבודה על ניגון 'ארבע בבות' זכות גדולה שנפלה בחלקי".

בתוכחה הזה גם אנו מדליקים

"נר מצוה" פתילות מצמר גפן

כוסיות מוכנות המכילות 100% שמן זית טהור

הנרות היחידים שבהדלקתם מקיימים פורמאות 'הדלקה עושה מצוה' משק-אחיה ראוי למאכל

להשיג בתנויות המוכרות ואצל הסוכנים המורשים ניתן לרכוש מוצרי תנוכה שונים

לתימונות בסיטונאות בלבד: טל: 050-6534024

הסרת משקפיים בלייזר

במחיר קבוצתי ייחודי!

לבידקת התאמה ללא תשלום: *8464

גן הדסים

גן ואולם אירועים המותאם לציבור הדתי והחרדי

את. מודיעין עילית 08-9477857

מרגישים חג באושר עד חנוכה שמח!

חנוכה שמח... אושר עד

